महाराष्ट्र दुय्यम सेवा अराजपत्रित गट-ब (मुख्य) परीक्षा - 2018
पोलिस उपनिरीक्षक पदाकरीता स्वतंत्र पेपर
दि. 2 सप्टेंबर, 2018

A ← संच क्रमांक

X11

प्रश्नपुस्तिका क्रमांक
BOOKLET NO. 107001

प्रश्नपुस्तिका - II

एकूण प्रश्न : 100

वेळ : 1 (एक) तास **सामान्य क्षमता चाचणी व पदाच्या कर्तव्यासाठी आवश्यक ज्ञान** **एकूण गुण : 100**

सूचना

(1) सदर प्रश्नपुस्तिकेत 100 अनिवार्य प्रश्न आहेत. उमेदवारांनी प्रश्नांची उत्तरे लिहिण्यास सुरुवात करण्यापूर्वी या प्रश्नपुस्तिकेत सर्व प्रश्न आहेत किंवा नाहीत याची खात्री करून घ्यावी. असा तसेच अन्य काही दोष आढळल्यास ही प्रश्नपुस्तिका समवेक्षकांकडून लगेच बदलून घ्यावी.

(2) आपला परीक्षा-क्रमांक ह्या चौकोनांत **न विसरता बॉलपेनने** लिहावा.

परीक्षा-क्रमांक [| | | | | | |]
↑ केंद्राची संकेताक्षरे ↑ शेवटचा अंक

(3) वर छापलेला प्रश्नपुस्तिका क्रमांक तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर विशिष्ट जागी उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे **न विसरता नमूद करावा.**

(4) (अ) या प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाला 4 पर्यायी उत्तरे सुचविली असून त्यांना 1, 2, 3 आणि 4 असे क्रमांक दिलेले आहेत. त्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तराचा क्रमांक उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर नमूद करावा. अशा प्रकारे उत्तरपत्रिकेवर उत्तरक्रमांक नमूद करताना तो संबंधित प्रश्नक्रमांकासमोर छायांकित करून दर्शविला जाईल याची काळजी घ्यावी. **ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.**

(ब) **आयोगाने ज्या विषयासाठी मराठी बरोबर इंग्रजी माध्यम विहित केलेले आहे. त्या विषयाचा प्रत्येक प्रश्न मराठी बरोबर इंग्रजी भाषेत देखील छापण्यात आला आहे. त्यामधील इंग्रजीतील किंवा मराठीतील प्रश्नामध्ये मुद्रणदोषांमुळे अथवा अन्य कारणांमुळे विसंगती निर्माण झाल्याची शंका आल्यास, उमेदवाराने संबंधित प्रश्न पर्यायी भाषेतील प्रश्नाशी ताडून पहावा.**

(5) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत. यास्तव सर्व प्रश्नांची उत्तरे द्यावीत. घाईमुळे चुका होणार नाहीत याची दक्षता घेऊनच शक्य तितक्या वेगाने प्रश्न सोडवावेत. क्रमाने प्रश्न सोडविणे श्रेयस्कर आहे पण **एखादा प्रश्न कठीण वाटल्यास त्यावर वेळ न घालविता पुढील प्रश्नाकडे वळावे.** अशा प्रकारे शेवटच्या प्रश्नापर्यंत पोहोचल्यानंतर वेळ शिल्लक राहिल्यास कठीण म्हणून वगळलेल्या प्रश्नांकडे परतणे सोईस्कर ठरेल.

(6) उत्तरपत्रिकेत एकदा नमूद केलेले उत्तर खोडता येणार नाही. नमूद केलेले उत्तर खोडून नव्याने उत्तर दिल्यास ते तपासले जाणार नाही.

(7) **प्रस्तुत परीक्षेच्या उत्तरपत्रिकांचे मूल्यांकन करताना उमेदवाराच्या उत्तरपत्रिकेतील योग्य उत्तरांनाच गुण दिले जातील. तसेच "उमेदवाराने वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी स्वरूपाच्या प्रश्नांची दिलेल्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तरेच उत्तरपत्रिकेत नमूद करावीत. अन्यथा त्यांच्या उत्तरपत्रिकेत सोडविलेल्या प्रत्येक चार चुकीच्या उत्तरांसाठी एका प्रश्नाचे गुण वजा करण्यात येतील".**

ताकीद

ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपेपर्यंत ही प्रश्नपुस्तिका आयोगाची मालमत्ता असून ती परीक्षाकक्षात उमेदवाराला परीक्षेसाठी वापरण्यास देण्यात येत आहे. ही वेळ संपेपर्यंत सदर प्रश्नपुस्तिकेची प्रत/प्रती, किंवा सदर प्रश्नपुस्तिकेतील काही आशय कोणत्याही स्वरूपात प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्षपणे कोणत्याही व्यक्तीस पुरविणे, तसेच प्रसिद्ध करणे हा गुन्हा असून अशी कृती करणाऱ्या व्यक्तीवर शासनाने जारी केलेल्या "परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचा अधिनियम-82" यातील तरतुदीनुसार तसेच प्रचलित कायद्याच्या तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.

तसेच ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी विहित केलेली वेळ संपण्याआधी ही प्रश्नपुस्तिका अनधिकृतपणे बाळगणे हा सुद्धा गुन्हा असून तसे करणारी व्यक्ती आयोगाच्या कर्मचारीवृंदापैकी, तसेच परीक्षेच्या पर्यवेक्षकीयवृंदापैकी असली तरीही अशा व्यक्तीविरूद्ध उक्त अधिनियमानुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती शिक्षेस पात्र होईल.

पुढील सूचना प्रश्नपुस्तिकेच्या शेवटच्या पानावर पहा

पर्यवेक्षकांच्या सूचनेविना सील उघडू नये

SEAL

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

1. माणसे कदाचित निरपेक्ष निश्चिततेसाठी आसुसलेली असतील, कदाचित निश्चितता असावी त्यांची तीव्र इच्छा असेल किंवा काही गटांच्या कट्टर समर्थकांप्रमाणे ती कदाचित निश्चितता प्राप्त झाल्याचा आवही आणत असतील. परंतु विज्ञानाचा आतापर्यंतचा इतिहास---मानवाला सुलभतेने प्राप्त असलेल्या ज्ञानाबाबतचा सर्वात जास्त यशाचा दावा---आपण जास्तीत जास्त आपल्या आकलनात एकामागून एक अशी सुधारणा करण्याची (वास्तवाजवळ जाण्याची) आशा बाळगतो, आपल्या चुकांपासून शिकायचे, विश्वाबाबत त्याला स्पर्श न करणारा दृष्टिकोन बाळगायचा, परंतु (सर्वच बाबतीत) निरपेक्ष निश्चितता आपल्याला नेहमीच हुलकावणी देते ही अट (विसरायची नाही) आहे एवढे (निश्चितच) शिकवतो.

पुढीलपैकी वरील युक्तिवादाचा प्रमुख निष्कर्ष अभिव्यक्त करणारे सर्वात **योग्य** विधान निवडा.

(1) विज्ञान आपल्याला हे जग जसे असावे अशी आपली इच्छा आहे यापेक्षा ते कसे आहे याच्या आकलनाकडे घेऊन जाते.

(2) कोणत्याही पायरीला आपण वैज्ञानिक आकलनाचा स्वीकार करू नये कारण नेहमीच त्यात अधिक सुधारणेला वाव असतो.

(3) निश्चितीच्या अभावामुळे विज्ञान आपल्याला आपले भविष्य आपल्या हाती घ्यायला साहाय्य देत नाही यामुळे खात्रीसाठी आपल्याला देवमाणसांवर अवलंबून राहण्याची गरज आहे.

(4) जर वैज्ञानिक तथ्ये वैज्ञानिकाकडून मिळत असतील तर आपण कोणतीही चिकित्सा न करता त्यांचा स्वीकार केला पाहिजे.

Humans may crave absolute certainty; they may aspire to it; they may pretend, as partisans of certain groups do, to have attained it. But the history of science---by far the most successful claim to knowledge accessible to humans---teaches that the most we can hope for is successive improvement in our understanding, learning from our mistakes, an asymptotic approach to the Universe, but we proviso that absolute certainty will always elude.

Select the following that **best** expresses the main conclusion of the argument above.

(1) Science carries us towards an understanding of how the world is, rather than how we would wish it to be.

(2) We should not accept scientific understanding as a final truth at any stage as there is always scope for improvement.

(3) Due to lack of certainty science is not assisting us to take charge of our future and therefore we need to depend on godmen for assurance.

(4) We should accept the scientific facts without criticism if they come from scientists.

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

2. सौरडाग ही नियमित कालावधीनंतर सूर्याच्या पृष्ठावर तयार होणारी थंड व गडद क्षेत्र आहेत. वाढलेल्या सौरडाग घटना व पृथ्वीवरील वादळी कालखंड एकाच वेळी येतात असे वैज्ञानिकांचे निरीक्षण आहे. पृथ्वीला जोरदार आणि व्यापक क्षेत्रात होणारा वादळी हवामानाच्या कालखंडांचा हा त्रास सौरडागांच्या वाढलेल्या संख्येमुळे होतो.
वरील युक्तिवादातील कमकुवतपणा दाखवणारे पुढीलपैकी सर्वात **योग्य** विधान निवडा.
(1) हा युक्तिवाद कमी सौरडागांचा पृथ्वीच्या हवामान प्रणालीवर होणारा परिणाम दुर्लक्षित करतो.
(2) हा युक्तिवाद पृथ्वीच्या वातावरणातील कमी दाब प्रणालीमुळे वादळे निर्माण होतात या वस्तुस्थितीवर आक्षेप घेतो.
(3) हा युक्तिवाद पृथ्वीवर नेहमीच कोठे ना कोठे वादळ होत असते या वस्तुस्थितीकडे लक्ष देत नाही.
(4) या दोन घटना एकाच वेळी घडत असल्याने एक दुसरीला कारणीभूत आहे असे गृहीत धरले आहे.
Sunspots are relatively cool dark areas developed on surface of the sun periodically. It is observed by scientists that high sunspot activity coincides with stormy period on the earth. Thus periods of strong and widespread stormy weather that earth suffers are caused by increased number of sunspots.
Select the **best** statement of the flaw in the above argument from the following :
(1) Argument ignores the influence of low sunspot activity on earth's weather system.
(2) Argument disputes the fact that storms are resulted from low pressure systems in the earth's atmosphere.
(3) It overlooks the fact that there is always a storm somewhere on the earth.
(4) Since two events coincide argument assumes that one is the cause of the other.

3. जर X - अक्ष वेळ निर्देशित करत असेल आणि Y - अक्ष वेग निर्देशित करत असेल तर पुढील माहिती निर्देशित करणारा उचित आलेख निवडा.
आकाशात सूर मारणारी व्यक्ती विमानातून बाहेर पडताच अंतिम गती म्हणून ओळखला जाणारा कमाल वेग गाठेपर्यंत अधिकाधिक वेगाने खाली येऊ लागते. हवाई छत्री उघडेपर्यंत ती याच वेगाने खाली येत रहाते. हवाई छत्री, व्यक्तिचा हा वेग खूपच कमी होई पर्यंत मंद करते. व्यक्ती जमिनीला स्पर्श करेपर्यंत हा वेग स्थिर रहातो.

(1) (2) (3) 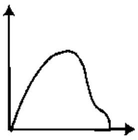 (4)

If X - axis represents time and Y - axis represents speed then select the appropriate graph that represents following information.
Immediately after sky diver leaves the airplane person starts falling faster and faster until he or she reaches maximum speed which is referred as terminal velocity. Person continues to fall at this speed until parachute opens. Parachute lowers person's speed until much smaller speed is reached. This speed remains constant until person touches the ground.

(1) 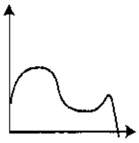 (2) 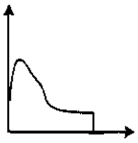 (3) 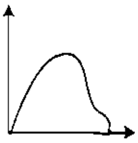 (4)

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

4. अक्षर माला दिलेली आहे. त्यातील नियम ओळखून दिलेल्या पर्यायातील **योग्य** पर्याय शोधा.

Y, W, T, P, K, ?

(1) F (2) E (3) G (4) D

A letter series is given. Find the rule in the series and identify the **correct** answer from the given alternatives.

Y, W, T, P, K, ?

(1) F (2) E (3) G (4) D

---

5. S, T, U, V, W, X आणि Y हे एकमेकांना समांतर रस्ते आहेत. रस्ता S हा, रस्ता T च्या दक्षिणेकडे $\frac{1}{2}$ km वर आहे. रस्ता U हा, रस्ता V च्या उत्तरेकडे 1 km वर आहे. रस्ता W हा, रस्ता X च्या उत्तरेकडे $\frac{1}{2}$ km वर आहे. रस्ता W हा, रस्ता Y च्या दक्षिणेकडे 1 km वर आहे. W हा V च्या दक्षिणेकडे $\frac{1}{2}$ km वर आणि T च्या उत्तरेकडे 1 km वर आहे. रस्त्यांच्या ज्या जोडीतील अंतर $\frac{3}{2}$ km **नाही**, अशी जोडी निवडा.

(1) U, W (2) V, T (3) U, X (4) X, Y

S, T, U, V, W, X and Y are the streets parallel to each other. Street S is $\frac{1}{2}$ km to the south of street T, street U is 1 km to the north of street V, street W is $\frac{1}{2}$ km to the north of street X, street W is 1 km to the south of street Y, W is $\frac{1}{2}$ km to the south of V and 1 km to the north of T. Select the pair of streets which is **not** $\frac{3}{2}$ km apart.

(1) U, W (2) V, T (3) U, X (4) X, Y

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

6. एका संयुक्त कुटुंबातील सर्वांपैकी 8 सदस्य चिकू खात नाहीत, 9 सदस्य पपई खात नाहीत, 8 सदस्य पेरू खात नाहीत, 6 जण पपई व पेरू खात नाहीत, 4 जण चिकू व पेरू खात नाहीत, 4 जण पपई व चिकू खात नाहीत, 3 जण येथे उल्लेखिलेली 3 फळे खात नाहीत. या सर्व कुटुंब सदस्यांची एकूण संख्या दर्शवणारा पर्याय निवडा.

(1) 25
(2) 14
(3) 17
(4) हे सदस्य कोणती फळे खातात ही माहिती नसल्यामुळे अपेक्षित संख्या शोधणे शक्य नाही

Among all members of a joint family 8 members don't eat chiku, 9 don't eat papaya, 8 don't eat guava, 6 don't eat papaya and guava, 4 don't eat chiku and guava, 4 don't eat papaya and chiku. 3 members don't eat all 3 fruits mentioned. Select the option that indicates total number of these family members.

(1) 25
(2) 14
(3) 17
(4) It is impossible to find expected number as information about fruits they eat is not given

---

7. एका ठिकाणचे रिक्षा भाडे मीटर दाखवत असलेल्या संख्येवर पुढे वर्णन केल्यानुसार निर्धारित आहे. मीटर दाखवत असलेल्या संख्येनंतरची चार हा गुणक असलेली मोठी संख्या विचारात घेऊन किंमत ठोकळ केली जाते. नुमन्यादाखल जर मीटर वाचन 37 पैसे असेल तर ती संख्या 40 पैसे म्हणून विचारात घेतली जाते. याच्या परिणामी मिळणाऱ्या संख्येला 17 ने गुणले जाते. या संख्येला सर्वात जवळची असणारी 25 च्या पटीत असणारी संख्या विचारात घेऊन अंतिम ठोकळ भाडे गणले जाते. जर मीटर वाचन 55 असेल तर रुपयांत अंतिम भाडे निवडा.

(1) 9.75 (2) 9.50 (3) 8.00 (4) 8.75

The auto fair in certain place is based on metre reading and is described as follows. The metre reading is rounded up to next higher multiple of 4. For instance, if the metre reading is 37 paise, it is rounded up to 40 paise. The resultant is multiplied by 17. The final fair is calculated by rounding this number to nearest multiple of 25. Select the final fair in rupee if metre shows 55.

(1) 9.75 (2) 9.50 (3) 8.00 (4) 8.75

---

8. 1981 च्या ऑक्टोबर 1 तारखेला गुरूवार होता. तेव्हापासून पाचव्या रविवारच्या चार दिवस आधी कोणती तारीख होती ?

(1) ऑक्टोबर 28 (2) ऑक्टोबर 29 (3) ऑक्टोबर 27 (4) नोव्हेंबर 1

It was Thursday on 1st of October 1981. What date was it 4 days prior to the fifth Sunday immediately after 1st of October ?

(1) Oct. 28 (2) Oct. 29 (3) Oct. 27 (4) Nov. 1

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

9. चित्रपटाच्या चित्रीकरणासाठी जमाल त्याच्या आठ घोड्यांना रथाला दोघा-दोघांच्या चार ओळींत जुंपणार आहे. त्याने त्यांची व्यक्तिगत नावे ठेवली असली तरी वर्णाक्षरानीही निर्देशित केले आहे. तो त्याच्या घोड्यांना चांगले ओळखतो आणि त्यांच्या सवयी विचारात घेऊन त्याला पुढील नियम लक्षात ठेवावे लागतात. A ला नेहमीच उजव्या बाजूला जुंपावे लागते पण सर्वात पुढच्या ओळीत जुंपून चालत नाही. B व C यांना मधल्या दोनपैकी एका ओळीत जुंपावे लागते पण त्यांना एकाच ओळीत जुंपण्याची गरज नाही. E ला नेहमीच नेमके D च्या पाठी जुंपावे लागते. G ला नेहमीच F च्या पुढे जुंपावे लागते पण दोघे एकाच बाजूला कधीही नकोत आणि B किंवा C च्या शेजारी नकोत. H ला नेहमीच A पासून शक्य तेवढ्या दूर जुंपावे लागते पण ते एका ओळीत जुंपून चालत नाही. दिलेल्या यादीतून समोरच्या ओळीला लगेच लागून असलेल्या ओळीतील उजवीकडून-डावीकडे अशी/शा सर्वात शक्य जोडी/ड्या निवडा.

(a) E-D (b) G-D (c) A-E (d) A-C (e) E-A

पर्यायी उत्तरे :

(1) फक्त (a) व (d) (2) (e) खेरीज सर्व
(3) फक्त (a), (c) व (e) (4) फक्त (a), (c) व (d)

Jamal is trying to arrange his eight horses in four rows of two to a chariot for movie shoot. Though he named them as persons but he also labelled them with letters. He knows his horses well and considering their habits he needs to observe following rules. A must always be on the right-hand side but not in the front row. B and C must be in either of the middle two rows, but not necessarily in the same row. E must always be immediately behind D. G must always be ahead of F but both should be never on the same side and never next to B or C. H must be as far away from A as possible and not on the same side. Select the possible pair/pairs from the given list, from right to left that can be there in the row immediately behind front row.

(a) E-D (b) G-D (c) A-E (d) A-C (e) E-A

Answer options :

(1) Only (a) and (d) (2) All except (e)
(3) Only (a), (c) and (e) (4) Only (a), (c) and (d)

---

10. दिशा सायकलवरून तिच्या घराच्या 2 किमी दक्षिणेला तिची मैत्रिण मेलनीला भेटायला तिच्या घरी गेली. तेथून त्या दोघी पश्चिमेला 5 किमी वर महारूखला भेटायला तिच्या घरी स्वतंत्र सायकलींवरून गेल्या. तेथून त्या तिघी मैत्रिणी स्वतंत्र सायकलींवरून 2 किमी उत्तरेला, 11 km पूर्वेला, 2 किमी दक्षिणेला आणि शेवटी 5 किमी पश्चिमेला गेल्या. या ठिकाणापासून त्यांनी एकाच वेळी, समान गतीने, सर्वात कमी लांबीच्या मार्गाने स्वत:च्या घरी परतायला सुरुवात केली तर कोणती व्यक्ती सर्वात शेवटी घरी पोहोचेल ?

(1) दिशा (2) मेलनी (3) महारूख (4) माहिती पुरेशी नाही

Disha rode her bicycle 2 km to south of her home to meet her friend Melani at her home. From here both went 5 km west by separate bicycles to meet Maharookh at her home. From this point these three friends went 2 km north, 11 km to east, 2 km to south and finally 5 km to west by separate bicycles. From this point they started cycling at the same time and with same speed to return their own home using shortest route, who will be the last person to reach home ?

(1) Disha (2) Melani (3) Maharookh (4) Data is not sufficient

---

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

11. पुढील युक्तिवाद अभ्यासा आणि त्यातील वापरलेल्या तर्काशी सारखेपणात सर्वात जवळचा असलेला पर्याय निवडा.

सर्व फळे झाडांवर वाढतात. तो वृक्ष फळे धारण करतो. म्हणून तो वृक्ष झाड आहे.

(1) सर्व झाडे फळे धारण करतात. तो वृक्ष फळे धारण करतो. म्हणून तो वृक्ष झाड आहे.

(2) सर्व झाडे फळे धारण करतात. बहावा हे झाड आहे. म्हणून बहावा फळे धारण करतो.

(3) सर्व बहावा फळे धारण करतात. ते झाड फळे धारण करते. म्हणून ते झाड बहावा आहे.

(4) सर्व वृक्ष फळे धारण करतात. ती शेंग बहावा फळ आहे. म्हणून सर्व वृक्ष बहावा आहेत.

Study the following argument and then select one of the given options most closely parallels the reasoning used in it.

All fruits grow on trees. That plant bears fruits. Therefore that plant is a tree.

(1) All trees bear fruits. That plant bears fruits. Therefore that plant is a tree.

(2) All trees bear fruits. A cassia is a tree. Therefore cassia bears fruits.

(3) All cassias bear fruits. That tree bears fruits. Therefore that tree is a cassia.

(4) All plants bear fruits. That pod is a cassia fruit. Therefore all plants are cassias.

---

12. एका संकेत प्रणालीनुसार, 'bright fresh sunny day' चा संकेत 'mec rig koh muf' हा आहे. 'fragrance of fresh flowers' चा संकेत 'rig pok og hez' हा आहे. 'bright colours of baskets' चा संकेत 'net muf nuk pok' हा आहे आणि 'basket filled with flowers' चा संकेत 'pit net og jec' हा आहे. या माहितीचा उपयोग करून पूर्णपणे विसंकेतित न करता येणारा शब्द गट निवडा.

(1) fragrance of fresh flowers (2) colours of bright flowers

(3) basket of fresh flower (4) bright flowers filled baskets

According to certain coding system, 'bright fresh sunny day' is coded as 'mec rig koh muf', 'fragrance of fresh flowers' is coded as 'rig pok og hez', 'bright colours of baskets' is coded as 'net muf nuk pok' and 'basket filled with flowers' is coded as 'pit net og jec'. Select the group of words that cannot be coded completely using this information.

(1) fragrance of fresh flowers (2) colours of bright flowers

(3) basket of fresh flower (4) bright flowers filled baskets

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

13. दिलेल्या माहितीच्या आधारे जास्तीत जास्त तर्कसंगत उत्तर निवडा.

मेलिंदा आणि तिचा भाऊ मिळून त्यांच्या रहात्या घरात काही व्यक्तींबरोबर रहातात. त्यात एक विवाहित जोडपे, जुळ्या बहिणींची जोडी आणि चुलत भावांची जोडी त्यांच्या बरोबर रहातात. बहिणींपैकी एक चांगल्या प्रकारे बाईकस्वार नाही तरीही सर्व स्त्रिया दिवसभराच्या बाईकस्वारीला गेल्या. एक पुरुष डॉक्टर असल्याने तो 24 तास देखभालीची आवश्यकता असलेल्या रुग्णाची काळजी घेण्यासाठी सकाळी गेला. इतर सर्व पुरुष दिवसभराच्या निसर्ग फेरीला गेले.

दुपारी 12 वाजता घरी कोण आहे ?

(1) फक्त डॉक्टर असलेला पुरुष घरी असेल कारण तो त्याचे काम संपवून घरी परतला.

(2) एक जुळी बहीण जी बाईकस्वारीत चांगली नाही.

(3) स्त्रियांपैकी कोणीही नसेल.

(4) तिघे पुरुष जे निसर्ग फेरीला गेले आणि लवकर घरी परतले.

Using given information choose most logical answer.

Melinda and her brother are sharing their residential flat with some persons; there is a married couple, a pair of twin sisters and a pair of cousin brothers. Though one of the sisters is not a good bike rider, all ladies went for a day long bike ride. One of the gentleman being doctor went to attend a patient in the morning who needed 24 hours care. All other gentlemen went for nature trail for a day.

Who is at home at 12 O' clock noon ?

(1) Only gentleman who is a doctor as he returned after completing his duty.

(2) A twin sister who is not good at riding a bike.

(3) None of the lady.

(4) Three gentlemen who went for nature trail and returned home early.

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

14. ओळींतील शेवटच्या आणि स्तंभांतील तळाच्या प्रत्येक तिसऱ्या फरशीची नक्षी पहिल्या दोन फरशांवरील, एकमेकांवर येणारे समान घटक वगळता उरलेले घटक एकत्र करून तयार केली आहे. दिलेल्या रचनेसंदर्भात तर्कविसंगत फरशीचे स्थान आणि दिलेल्या पर्यायांतून तिच्याऐवजी ठेवण्यासाठी उचित फरशी निवडा.

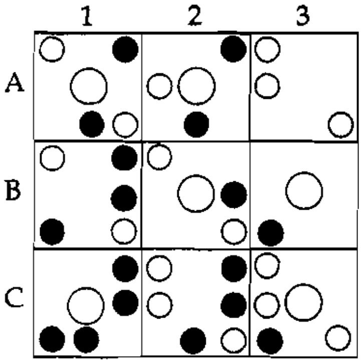

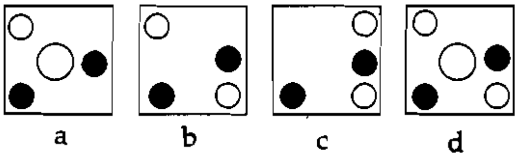

पर्यायी उत्तरे :

(1) A - 1; d (2) A - 2; c (3) B - 1; b (4) B - 2; a

Every third tile is designed by combining elements of first two tiles across the rows and down the columns with exception that like elements getting superimposed are cancelled out. Select location of the tile illogical with respect to the pattern and choose the appropriate tile for replacing it from given options.

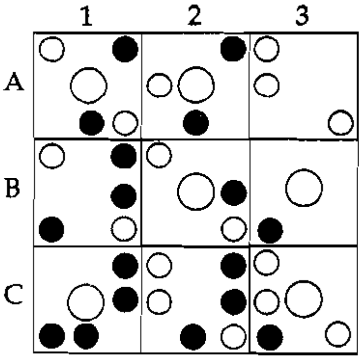

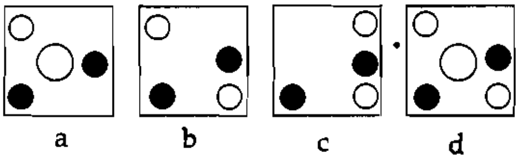

Answer options :

(1) A - 1; d (2) A - 2; c (3) B - 1; b (4) B - 2; a

15. एका डीलरने ₹ 36 देऊन एक ग्रॉस अंडी विकत घेतली. त्याने ती अंडी विक्री किंमतीने नफ्यामध्ये 12.5% ने विकली. एका अंड्याची सर्वात जवळपासची विक्री किंमत काय आहे ?

(1) 33 पैसे (2) 30 पैसे (3) 29 पैसे (4) 28 पैसे

A dealer buy's eggs at ₹ 36 per gross. He sells the eggs at a profit of 12.5% on the cost price. What is the nearest selling price per egg ?

(1) 33 paise (2) 30 paise (3) 29 paise (4) 28 paise

---

16. 2011 च्या जनगणनेनुसार नंदूरबार जिल्ह्यात ________ % लोकसंख्या साक्षर आहे.

(1) 61.6 (2) 64.4 (3) 63.4 (4) 66.4

According to 2011 census ________ % of population is literate in Nandurbar district.

(1) 61.6 (2) 64.4 (3) 63.4 (4) 66.4

---

17. जोड्या लावा :

	जिल्हा		जलसिंचन योजना
(a)	यवतमाळ	(i)	जयगाव
(b)	नागपूर	(ii)	तुलतुली
(c)	गडचिरोली	(iii)	वेण्णा
(d)	बुलढाणा	(iv)	बेंबला

पर्यायी उत्तरे :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(i)	(ii)	(iii)	(iv)
(2)	(ii)	(iv)	(i)	(iii)
(3)	(iv)	(iii)	(ii)	(i)
(4)	(iii)	(i)	(ii)	(iv)

Match the following :

	District		Irrigation Scheme
(a)	Yeotmal	(i)	Jaygao
(b)	Nagpur	(ii)	Tultuli
(c)	Gadchiroli	(iii)	Venna
(d)	Buldhana	(iv)	Bembla

Answer options :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(i)	(ii)	(iii)	(iv)
(2)	(ii)	(iv)	(i)	(iii)
(3)	(iv)	(iii)	(ii)	(i)
(4)	(iii)	(i)	(ii)	(iv)

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

18. महाराष्ट्रात दगडी कोळशांचे सर्वात मोठे साठे कोठे आढळतात ?

(1) कोल्हापूर (2) सोलापूर (3) नवापूर (4) बल्लारपूर

Where the largest deposits of coal are observed in Maharashtra ?

(1) Kolhapur (2) Solapur (3) Navapur (4) Ballarpur

---

19. ________ ही मुळा नदीची उपनदी आहे.

(1) पवना (2) वेल (3) कुडाळी (4) अंबी

________ is the tributary of river Mula.

(1) Pavana (2) Vel (3) Kudali (4) Ambi

---

20. खालीलपैकी कोणती मृदा लोहाचे ऑक्साईड व अल्युमिनियम समृद्ध असते ?

(1) काळी मृदा (2) लॅटराईट मृदा

(3) दलदलीची मृदा (4) वाळवंटी मृदा

Which of the following soil is rich in oxides of iron and aluminium ?

(1) Black soil (2) Laterite soil

(3) Marshy soil (4) Desert soil

---

21. 2001-2011 या दशकामधे महाराष्ट्राच्या लोकसंख्येत किती टक्के वाढ झाली ?

(1) 11.99 (2) 10.99 (3) 14.99 (4) 15.99

How many percentage of population in Maharashtra increased during the decade 2001-2011 ?

(1) 11.99 (2) 10.99 (3) 14.99 (4) 15.99

---

22. 2011 च्या जनगणनेप्रमाणे महाराष्ट्राच्या एकूण लोकसंख्येत अनुसूचित जाती आणि अनुसूचित जमातींचे किती टक्के प्रमाण आहे ?

(1) 10.2 आणि 8.8 (2) 10.11 आणि 8.8 (3) 9.2 आणि 8.2 (4) 8.8 आणि 10.2

As per the 2011 census, what is the percentage of Schedule Caste and Schedule Tribe population of the total population in Maharashtra ?

(1) 10.2 and 8.8 (2) 10.11 and 8.8 (3) 9.2 and 8.2 (4) 8.8 and 10.2

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

23. जोड्या लावा :

लोहखनिज उत्पादन

जिल्हा		**ठिकाण**	
(a)	चंद्रपूर	(i)	सुरजागड
(b)	नागपूर	(ii)	खुर्सिपार
(c)	गोंदिया	(iii)	भिवापूर
(d)	गडचिरोली	(iv)	असोळा

पर्यायी उत्तरे :

	(a)	**(b)**	**(c)**	**(d)**
(1)	(iv)	(iii)	(ii)	(i)
(2)	(i)	(ii)	(iii)	(iv)
(3)	(iv)	(ii)	(i)	(iii)
(4)	(iii)	(i)	(ii)	(iv)

Match the following :

Iron ore production

District		**Place**	
(a)	Chandrapur	(i)	Surjagad
(b)	Nagpur	(ii)	Khursipar
(c)	Gondia	(iii)	Bhivapur
(d)	Gadchiroli	(iv)	Asola

Answer options :

	(a)	**(b)**	**(c)**	**(d)**
(1)	(iv)	(iii)	(ii)	(i)
(2)	(i)	(ii)	(iii)	(iv)
(3)	(iv)	(ii)	(i)	(iii)
(4)	(iii)	(i)	(ii)	(iv)

24. खालीलपैकी कोणते/कोणती विधान/विधाने **बरोबर** आहे/आहेत ?

(a) ठाणे जिल्ह्यात खारफुटीची वने आढळतात.

(b) रोशा गवतापासून तेल बनवले जाते.

(c) तिवर हा गडचिरोली जंगलातील महत्वाचा वृक्ष आहे.

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a) (2) (a), (b) (3) (b), (c) (4) (a), (b), (c)

Which of the following statement/statements is/are **correct** ?

(a) Mangrove forests are found in Thane district.

(b) Oil is produced from Rosha grass.

(c) Tiwar is an important tree in Gadchiroli forest.

Answer options :

(1) (a) (2) (a), (b) (3) (b), (c) (4) (a), (b), (c)

---

25. जनगणना 2011 प्रमाणे कोणत्या जिल्ह्याची लोकसंख्या कमी आहे ?

(1) जालना (2) परभणी (3) अमरावती (4) लातूर

As per the census 2011, which district has less population ?

(1) Jalna (2) Parbhani (3) Amravati (4) Latur

---

26. 1927 मध्ये मुंबईत झालेल्या शेतकरी कामगार पक्षाच्या स्थापनेत पुढीलपैकी कोणत्या नेत्याचा सहभाग **नव्हता** ?

(1) एस्.एस्. मिरजकर (2) के.एन्. जोगळेकर

(3) एस्.व्ही. घाटे (4) एम्.आर. जयकर

A Workers and Peasants Party was founded in Mumbai in 1927. Which of the following leaders was **not** involved in its establishment ?

(1) S.S. Mirajkar (2) K.N. Joglekar

(3) S.V. Ghate (4) M.R. Jaykar

---

27. बुलढाणा जिल्ह्यात मेहकर व चिखली तालुक्यात 1930 साली कर्जबाजारी शेतकऱ्यांनी ________ च्या नेतृत्वाखाली सत्यशोधक चळवळीच्या धर्तीवर प्रतिकार सुरू केला.

(1) पंढरीनाथ पाटील (2) केशवराव जेधे

(3) केशवराव बागडे (4) आनंदस्वामी

In 1930, in the Mehkar and Chikhli Taluquas of Buldhana District, the farmers who were in debts began a campaign under the leadership of ________ on the lines of Satyashodhak Movement.

(1) Pandharinath Patil (2) Keshavrao Jedhe

(3) Keshavrao Bagade (4) Anandswami

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

28. जोड्या जुळवा :

(a)	आर्.एस्. रुईकर	(i)	हिंदूस्थान रेड आर्मी
(b)	मगनलाल बागडी	(ii)	प्राचार्य, सेकसारीआ कॉमर्स कॉलेज
(c)	डॉ. खेडेकर	(iii)	फॉरवर्ड ब्लॉक
(d)	श्रीमन नारायण अग्रवाल	(iv)	अकोल्याचे स्वातंत्र्य सैनिक

पर्यायी उत्तरे :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(iii)	(i)	(iv)	(ii)
(2)	(iv)	(iii)	(ii)	(i)
(3)	(ii)	(iv)	(i)	(iii)
(4)	(i)	(ii)	(iii)	(iv)

Match the following :

(a)	R.S. Ruikar	(i)	Hindustan Red Army
(b)	Maganlal Bagdi	(ii)	Principal, Seksaria Commerce College
(c)	Dr. Khedekar	(iii)	Forward Block
(d)	Shriman Narayan Agrawal	(iv)	Freedom fighter from Akola

Answer options :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(iii)	(i)	(iv)	(ii)
(2)	(iv)	(iii)	(ii)	(i)
(3)	(ii)	(iv)	(i)	(iii)
(4)	(i)	(ii)	(iii)	(iv)

---

29. प्राथमिक शिक्षण सक्तीचे व्हावे यासाठीचे पहिले विधेयक 1911 मध्ये इंपीरिअल काउन्सिल मध्ये ________ यांनी मांडले.

(1) फिरोझशाह मेहता (2) के.टी. तेलंग

(3) गोपाळ कृष्ण गोखले (4) बद्रुद्दिन तय्यबजी

The first bill to make Primary education compulsory was moved in the Imperial Council in 1911 by ________.

(1) Pherozeshah Mehta (2) K.T. Telang

(3) G.K. Gokhale (4) Badruddin Tayyabji

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

30. भिल्ल, कोळी आणि धनगर यांच्या शिवाय _________ वासुदेव बळवंत फडक्याना येऊन मिळाले.

(a) सीताराम गद्रे (b) रामचंद्रपंत कुलकर्णी

(c) गोपाळ मोरेश्वर साठे (d) उमाजी नाईक

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a) आणि (c) फक्त (2) (b) आणि (d) फक्त

(3) (b) आणि (c) फक्त (4) (a), (b), (c) आणि (d)

Besides the Bhils, Kolis and Dhangars _________ joined Vasudeo Balwant Phadke.

(a) Sitaram Gadre (b) Ramchandrapant Kulkarni

(c) Gopal Moreshwar Sathe (d) Umaji Naik

Answer options :

(1) (a) and (c) only (2) (b) and (d) only

(3) (b) and (c) only (4) (a), (b), (c) and (d)

---

31. 'डेक्कन सभेची' स्थापना कोणी केली ?

(1) लोकमान्य टिळक (2) न्यायमूर्ति रानडे

(3) गो.ग. आगरकर (4) गो.कृ. गोखले

Who established the 'Deccan Sabha' ?

(1) Lokmanya Tilak (2) Justice Ranade

(3) G.G. Agarkar (4) G.K. Gokhale

---

32. फैझपूर काँग्रेस अधिवेशनास स्वयंसेविका म्हणून जाणाऱ्या स्त्रियांसाठी प्रशिक्षण शिबिराचे आयोजन कोणी केले होते ?

(1) उषा डांगे (2) प्रेमा कंटक

(3) रोझा देशपांडे (4) उषा मेहता

Who had organized a training camp for the ladies who had worked as volunteers at the Faizpur session of the Congress ?

(1) Usha Dange (2) Prema Kantak

(3) Rosa Deshpande (4) Usha Mehta

---

33. 27 जुलै 1879 रोजी टिळकांना अटक करण्यात आली. पुढीलपैकी कोणते आरोप त्यांच्यावर ठेवण्यात आले होते ?

(a) त्यांनी 15 जूनच्या केसरी मध्ये, शिवाजी उत्सवाच्यावेळी 'शिवाजीचे बोल' ही कवीता एका तरुणाने वाचली होती, ती प्रसिद्ध केली होती.

(b) शिवाजी उत्सवात टिळकांनी केलेल्या भाषणात, शिवाजीने अफझलखानाचा वध केला त्याबद्दल शिवाजीची बाजू उचलून धरली.

(c) त्यांनी गणपती व शिवाजी उत्सव सुरु केले.

(d) त्यांनी इंग्रजीतून 'मराठा' हे वृत्तपत्र सुरु केले.

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a) आणि (c) फक्त (2) (a) आणि (b) फक्त

(3) (a), (b) आणि (d) फक्त (4) (a), (b), (c) आणि (d)

Tilak was arrested on 27th July 1879. Which of the following charges were levied on him ?

(a) The publication in the Kesari of 15th June of a poem titled "Shivaji's Utterances", read out by a young man at the Shivaji festival.

(b) The speech Tilak had given at the Shivaji festival in defence of Shivaji's killing of Afzal Khan.

(c) He started celebration of Ganapati and Shivaji festivals.

(d) He started 'Maratha', a newspaper in English.

Answer options :

(1) (a) and (c) only (2) (a) and (b) only

(3) (a), (b) and (d) only (4) (a), (b), (c) and (d)

---

34. अखिल भारतीय किसान सभेच्या दुसऱ्या अधिवेशनाच्या अध्यक्षस्थानी ________ होते.

(1) एन्.जी. रंगा (2) शंकर देव (3) नरेंद्र देव (4) श्री.अ. डांगे

The second session of the All India Kisan Congress was presided over by ________.

(1) N.G. Ranga (2) Shankar Deo (3) Narendra Dev (4) S.A. Dange

---

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

35. जोड्या जुळवा :

(a)	महर्षी धोंडो केशव कर्वे	(i)	श्री. शिवाजी शिक्षण संस्था
(b)	कर्मवीर भाऊराव पाटील	(ii)	निष्काम कर्ममठ
(c)	महर्षी विठ्ठल रामजी शिंदे	(iii)	सिल्व्हर ज्युबली रुरल ट्रेनींग कॉलेज
(d)	डॉ. पंजाबराव देशमुख	(iv)	अध्यक्ष, डेक्कन एज्युकेशन सोसायटी

पर्यायी उत्तरे :

	(a)	**(b)**	**(c)**	**(d)**
(1)	(ii)	(iii)	(i)	(iv)
(2)	(iv)	(iii)	(ii)	(i)
(3)	(iii)	(i)	(ii)	(iv)
(4)	(ii)	(iii)	(iv)	(i)

Match the following :

(a)	Maharshi Dhondo Keshav Karve	(i)	Shri Shivaji Shikshan Sanstha
(b)	Karmveer Bhaurao Patil	(ii)	Nishkam Karmamath
(c)	Maharshi Vitthal Ramaji Shinde	(iii)	Silver Jubli Rural Training College
(d)	Dr. Panjabrao Deshmukh	(iv)	President, Deccan Education Society

Answer options :

	(a)	**(b)**	**(c)**	**(d)**
(1)	(ii)	(iii)	(i)	(iv)
(2)	(iv)	(iii)	(ii)	(i)
(3)	(iii)	(i)	(ii)	(iv)
(4)	(ii)	(iii)	(iv)	(i)

---

36. राज्य मंत्रिमंडळ पद्धतीचे कोणते प्रमुख वैशिष्ट्य **नाही** ?

(1) मुख्यमंत्र्याचे नेतृत्व (2) गुप्तता

(3) सामूहिक जबाबदारी (4) विधानसभेचे नेतृत्व

Which is **not** the salient feature of State Cabinet System ?

(1) Leadership of Chief Minister (2) Secrecy

(3) Collective Responsibility (4) Leadership of Legislative Assembly

---

37. जोड्या लावा - (राज्य नीतिची मार्गदर्शक तत्वे)

	'अ'		'ब'
(a)	लवादाद्वारे आंतरराष्ट्रीय विवादांची सोडवणूक	(i)	अनुच्छेद 47
(b)	समान नागरी संहिता	(ii)	अनुच्छेद 40
(c)	ग्राम पंचायतीची स्थापना	(iii)	अनुच्छेद 49
(d)	राष्ट्रीय स्मारकांचे संरक्षण	(iv)	अनुच्छेद 44
		(v)	अनुच्छेद 51

पर्यायी उत्तरे :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(i)	(iv)	(ii)	(v)
(2)	(v)	(iv)	(ii)	(iii)
(3)	(v)	(ii)	(i)	(iii)
(4)	(i)	(iii)	(iv)	(v)

Match the pairs - (Directive Principles of State Policy)

	'A'		'B'
(a)	Settlement of International disputes by arbitration	(i)	Article 47
(b)	Uniform Civil Code	(ii)	Article 40
(c)	Organisation of Village Panchayats	(iii)	Article 49
(d)	Protection of National Monuments	(iv)	Article 44
		(v)	Article 51

Answer options :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(i)	(iv)	(ii)	(v)
(2)	(v)	(iv)	(ii)	(iii)
(3)	(v)	(ii)	(i)	(iii)
(4)	(i)	(iii)	(iv)	(v)

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

38. **अयोग्य** विधान (कथन) ओळखा.

(a) विधान परिषदेतील सदस्यांची एकूण संख्या त्या राज्यातील विधानसभेच्या सदस्यांच्या एकूण संख्येच्या एक तृतीयांशहून अधिक असणार नाही.

(b) जम्मू आणि काश्मिरच्या विधान सभेत 108 सदस्य आहेत.

(c) जम्मू आणि काश्मिरच्या विधान परिषदेत 36 सदस्य आहेत.

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a) (2) (b) (3) (c) (4) यापैकी एकही नाही

Identify **incorrect** statement.

(a) The total number of members in the Legislative Council of a state shall not exceed one third of the total number of members in the Legislative Assembly of that state.

(b) Legislative Assembly of Jammu and Kashmir has 108 members.

(c) Legislative Council of Jammu and Kashmir has 36 members.

Answer options :

(1) (a) (2) (b) (3) (c) (4) None of these

---

39. राज्यघटना तयार करण्याव्यतिरिक्त घटना समितीने पार पाडलेल्या अन्य कार्याबाबत खालील विधाने विचारात घ्या.

(a) मे 1949 मध्ये भारताच्या राष्ट्रकुलाच्या सदस्यत्वास मान्यता दिली.

(b) 22 जुलै 1947 रोजी राष्ट्रध्वज स्वीकारला.

(c) 24 जानेवारी 1950 रोजी राष्ट्रगीताचा स्वीकार केला.

(d) 26 जानेवारी 1950 रोजी डॉ. राजेंद्र प्रसाद यांची भारताचे पहिले राष्ट्रपती म्हणून निवड केली.

पर्यायी उत्तरे :

(1) विधाने (b), (c) बरोबर आहेत. (2) विधाने (a), (b), (d) बरोबर आहेत.

(3) विधाने (b), (c), (d) बरोबर आहेत. (4) विधाने (a), (b), (c) बरोबर आहेत.

Consider the following statements regarding other functions performed by the Constituent Assembly in addition to the making of the Constitution.

(a) Ratified the India's membership of the Commonwealth in May 1949.

(b) Adopted the National Flag on July 22, 1947.

(c) Adopted the National Anthem on January 24, 1950.

(d) Elected Dr. Rajendra Prasad as the first President of India on January 26, 1950.

Answer options :

(1) Statements (b), (c) are correct. (2) Statements (a), (b), (d) are correct.

(3) Statements (b), (c), (d) are correct. (4) Statements (a), (b), (c) are correct.

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

40. भारताच्या सर्वोच्च न्यायालयातील न्यायाधीशपदी नियुक्ती होण्यासाठी खालीलपैकी कोणता पात्रतेचा आवश्यक निकष **नाही** ?

(1) तो उच्च न्यायालयाचा पाच वर्षे न्यायाधीश असावा.

(2) तो उच्च न्यायालयात दहा वर्षे वकिली करीत असावा.

(3) त्याने वयाची 35 वर्षे पूर्ण केली असली पाहिजे.

(4) राष्ट्रपतीच्या मते तो नावाजलेला (प्रतिष्ठित) कायदेतज्ञ असावा.

Which one of the following is **not** a essential qualification for the appointment as a judge of the Supreme Court of India ?

(1) He should have been a judge of a High Court for five years.

(2) He should have been an advocate of a High Court for ten years.

(3) He should have completed the age of 35 years.

(4) He should be a distinguished jurist in the opinion of the President.

---

41. खालील विधाने विचारात घ्या.

(a) महाराष्ट्राच्या विधान सभेची सदस्य संख्या 288 आहे.

(b) सयाजी सिलम् हे महाराष्ट्राच्या पहिल्या विधानसभेचे (1960) सभापती होते.

वरीलपैकी कोणते/ती विधान/ने **बरोबर** आहे/त ?

(1) फक्त (a) (2) फक्त (b) (3) (a) आणि (b) (4) यापैकी नाही

Consider the following statements :

(a) The strength of Maharashtra Vidhan Sabha is 288.

(b) Sayaji Silam was the First Speaker of Maharashtra Legislative Assembly (1960).

Which of the statement/s given above is/are **correct** ?

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) (a) and (b) (4) None of these

---

42. मूलभूत हक्कांच्या संदर्भात **बरोबर** असलेली विधाने :

(a) ते न्यायालयामार्फत प्रत्यक्षात आणता येतात.

(b) ते निरंकुश/अनिर्बंध आहेत.

(c) काही हक्क वगळता, राष्ट्रीय आणीबाणीच्या काळात ते स्थगित करता येतात.

(d) ते केवळ भारतीय नागरिकांसाठी आहेत.

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a), (c), (d) (2) (a), (b), (c) (3) (a), (c) (4) (a), (d)

The **correct** statements about Fundamental Rights are :

(a) They are enforceable in the court of law.

(b) These rights are absolute.

(c) They can be suspended during national emergency except some.

(d) They are available only to Indian citizens.

Answer options :

(1) (a), (c), (d) (2) (a), (b), (c) (3) (a), (c) (4) (a), (d)

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

43. धर्मनिरपेक्षतेबाबत खालीलपैकी कोणते विधान बरोबर **नाही** ?

(1) धर्मनिरपेक्षता हा राज्यघटनेच्या मूलभूत संरचनेचा भाग नाही.

(2) भारत हे धर्मनिरपेक्ष राज्य आहे म्हणजेच असे राज्य जे सर्व धर्माच्या प्रति तटस्थपणा आणि निष्पक्षतेचा भाव ठेवते.

(3) भारतामध्ये धर्मनिरपेक्षतेचा अर्थ असा नाही की राज्याचा धर्माच्या प्रति शत्रुभाव आहे, त्याचा अर्थ असा आहे की राज्याला विविध धर्मामध्ये राहून सुद्धा तटस्थ रहायला हवे.

(4) धर्माच्या आधारावर मतदारांना आवाहन करणे धर्मनिरपेक्ष लोकशाहीच्या विरुद्ध आहे.

Which one of the following statements with regard to secularism is **not** correct ?

(1) The secularism is not a part of the basic structure of the Constitution.

(2) India is a Secular state i.e. a State which observes an attitude of neutrality and impartiality towards all religions.

(3) Secularism, in India, does not mean that the State should be hostile to religion but that it should be neutral as between the different religions.

(4) An appeal to the electorate on grounds of religion offends secular democracy.

---

44. जोड्या लावा - (समानतेचा अधिकार)

	'अ'		'ब'
(a)	अस्पृश्यतेची समाप्ती	(i)	अनुच्छेद 15
(b)	कायद्यासमोर समानता	(ii)	अनुच्छेद 17
(c)	संधीची समानता	(iii)	अनुच्छेद 14
(d)	भेदभावास प्रतिबंध	(iv)	अनुच्छेद 16

पर्यायी उत्तरे :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(i)	(ii)	(iii)	(iv)
(2)	(iii)	(iv)	(i)	(ii)
(3)	(ii)	(iii)	(i)	(iv)
(4)	(ii)	(iii)	(iv)	(i)

Match the pairs - (Right to Equality)

	'A'		'B'
(a)	Abolition of Untouchability	(i)	Article 15
(b)	Equality before Law	(ii)	Article 17
(c)	Equality of Opportunity	(iii)	Article 14
(d)	Prohibition of Discrimination	(iv)	Article 16

Answer options :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(i)	(ii)	(iii)	(iv)
(2)	(iii)	(iv)	(i)	(ii)
(3)	(ii)	(iii)	(i)	(iv)
(4)	(ii)	(iii)	(iv)	(i)

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

45. भारतीय राज्यघटनेच्या उद्देशपत्रिकेनुसार भारत हे गणराज्य आहे. गणराज्याचा अर्थ कोणता ?

(a) देशात अनुवांशिक राज्यकर्ता नाही.

(b) देशाचा प्रमुख हा विशिष्ट कालावधीसाठी जनतेकडून प्रत्यक्ष अथवा अप्रत्यक्षरित्या निवडलेला असतो.

पर्यायी उत्तरे :

(1) विधान (a) बरोबर आहे. (2) विधान (b) बरोबर आहे.

(3) दोन्हीही विधाने चुकीची आहेत. (4) दोन्हीही विधाने बरोबर आहेत.

According to the Preamble of the Indian Constitution, India is a 'Republic'. What is the meaning of Republic ?

(a) There is no hereditary ruler in the country.

(b) The head of the country is always elected directly or indirectly by the people for a fixed period.

Answer options :

(1) Statement (a) is correct. (2) Statement (b) is correct.

(3) Both the statements are false. (4) Both the statements are correct.

---

46. स्त्रियांना घरगुती हिंसाचारापासून संरक्षण कायदा, 2005 मधील ________ अन्वये संरक्षण अधिकाऱ्याने विविध कर्तव्ये पार पाडली पाहिजे.

(1) कलम 8 (2) कलम 9(1) (3) कलम 10(1) (4) कलम 10(2)

Under ________ of the Protection of Women from Domestic Violence Act, 2005 the Protection Officer shall have to discharge various duties.

(1) Section 8 (2) Section 9(1) (3) Section 10(1) (4) Section 10(2)

---

47. राष्ट्रीय मानवी अधिकार आयोगाच्या अध्यक्षांची नेमणूक राष्ट्रपती ज्या समितीच्या शिफारसीवरुन करतात त्यात ________ यांचा अध्यक्ष म्हणून समावेश असतो.

(1) गृह मंत्री (2) विरोधी पक्ष नेते

(3) लोकसभेचे अध्यक्ष (4) पंतप्रधान

The Chairperson of National Human Rights Commission is appointed by President on recommendations of the committee consisting of the ________ as its Chairperson.

(1) Home Minister (2) Leader of Opposition

(3) Speaker of Lok Sabha (4) Prime Minister

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

48. मानवी हक्क संरक्षण अधिनियम, 1993 नुसार मानव अधिकाराच्या उल्लंघनातून निर्माण झालेल्या खटल्याच्या गतिशील प्रक्रियेसाठी राज्य शासन उच्च न्यायालयाच्या मुख्य न्यायाधिशाच्या सल्याने प्रत्येक जिल्ह्यासाठी ________ हे मानव अधिकार न्यायालय म्हणून नेमते.

(1) मुख्य न्यायालयीन दंडाधिकाऱ्याचे न्यायालय (2) जिल्हा न्यायालय

(3) दिवाणी न्यायालय (4) सत्र न्यायालय

For the purpose of providing speedy trial of offences arising out of violation of human rights, the State Government may with advice of Chief Justice of each High Court specify for each district a ________ to be a Human Rights Court, as per the Protection of Human Rights Act, 1993.

(1) Chief Judicial Magistrate's Court (2) District Court

(3) Civil Court (4) Court of Session

---

49. अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमाती (अत्याचारास प्रतिबंध) अधिनियम, 1989 मध्ये ________ प्रकरणे व ________ कलमे समाविष्ट आहेत.

(1) 6, 25 (2) IV, 26 (3) VI, 24 (4) V, 23

The Scheduled Castes and The Scheduled Tribes (Prevention of Atrocities) Act, 1989 consists of ________ chapters and ________ sections.

(1) 6, 25 (2) IV, 26 (3) VI, 24 (4) V, 23

---

50. 'महात्मा गांधी तंटामुक्त गाव मोहिमे' ची सुरुवात ________ पासून झाली.

(1) 30 सप्टेंबर 2006 (2) 15 ऑगस्ट 2007

(3) 2 ऑक्टोबर 2007 (4) 30 सप्टेंबर 2007

Mahatma Gandhi Dispute Free Village Mechanism began from ________.

(1) 30th September 2006 (2) 15th August 2007

(3) 2nd October 2007 (4) 30th September 2007

---

51. शोषणाविरुद्धचा अधिकार भारतीय राज्यघटनेच्या ________ अनुच्छेदांमध्ये दिलेले आहेत.

(1) 20 आणि 21 (2) 23 आणि 24 (3) 22 आणि 25 (4) 25 आणि 26

Right against exploitation is given under following Articles of Constitution of India :

(1) 20 and 21 (2) 23 and 24 (3) 22 and 25 (4) 25 and 26

---

52. अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमाती (अत्याचारास प्रतिबंध) अधिनियम, 1989 च्या कलम 15 नुसार, राज्य शासन प्रत्येक विशेष न्यायालयात खटले चालविण्याकरता, शासकीय राजपत्रातील अधिसुचनेद्वारे, विशेष सरकारी अभियोक्ता म्हणून एखाद्या सरकारी अभियोक्तास विनिर्दिष्ट करील किंवा अधिवक्ता म्हणून _________ पेक्षा कमी नसतील इतकी वर्षे व्यवसाय करत असलेल्या अधिवक्त्याची नेमणूक करील.

(1) सात वर्षे (2) पाच वर्षे (3) दहा वर्षे (4) आठ वर्षे

According to Section 15 of S.C. and S.T. (Prevention of Atrocities) Act, 1989 for every special court, State Government shall, by notification in the official Gazette, specify a public prosecutor or appoint an advocate who has been in practice as an advocate for not less than _________ , as a Special Public Prosecutor for the purpose of conducting cases in that court.

(1) Seven years (2) Five years (3) Ten years (4) Eight years

---

53. अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमाती (अत्याचार प्रतिबंध) अधिनियम, 1989 नुसार अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमातीच्या व्यक्तिवर आपले घर सोडण्यास सक्ती करणारा किंवा त्यास कारणीभूत ठरणाऱ्या व्यक्तिस दंडा बरोबर _________ महिन्यांपेक्षा कमी नसलेली जी _________ वर्षां पर्यंत वाढू शकते अशी तुरुंगवासाची शिक्षा होऊ शकते.

(1) 1 महिना; 1 वर्ष (2) 2 महिने; 2 वर्षे

(3) 6 महिने; 5 वर्षे (4) 3 महिने; 7 वर्षे

As per Scheduled Caste and Scheduled Tribe (Prevention of Atrocities) Act, 1989 whoever forces or causes a member of Scheduled Caste or a Scheduled Tribe to leave his house, shall be punished with imprisonment for a term which shall not be less than _________ months and may extend to _________ years and with fine.

(1) 1 month; 1 year (2) 2 months; 2 years

(3) 6 months; 5 years (4) 3 months; 7 years

---

54. नागरी हक्क संरक्षण अधिनियम, 1955 कलम 16-A अन्वये ज्या व्यक्तिला या अधिनियमाखाली शिक्षापात्र असलेला एखादा अपराध केल्याबद्दल दोषी ठरवण्यात आले असले अशा _________ वरील वयाच्या कोणत्याही व्यक्तिला "अपराधी परिवीक्षा अधिनियम" 1958 (1958 चा 20) याच्या तरतूदी लागू होणार नाहीत.

(1) 12 वर्षा (2) 14 वर्षा (3) 16 वर्षा (4) 10 वर्षा

According to Section 16-A of the Protection of Civil Rights Act, 1955. The provisions of the probation of offenders Act, 1958 (20 of 1958) shall not apply to any person above the age of _________ who is found guilty of having committed any offence punishable under this Act.

(1) 12 years (2) 14 years (3) 16 years (4) 10 years

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

55. मानवी हक्कांच्या जागतिक जाहीरनाम्यातील कलम _________ मध्ये सामाजिक सुरक्षिततेचे हक्क याबद्दल विशद केले आहे तेच भारतीय राज्यघटनेतील अनुच्छेद _________ मध्ये समाविष्ट केले आहे.

(1) 8, 29 (2) 22, 29(1) (3) 18, 24 (4) 17, 19(1) (a)

Article _________ of Universal Declaration of Human Rights mentioned about Right to Social Security which covered under Article _________ of Indian Constitution also.

(1) 8, 29 (2) 22, 29(1) (3) 18, 24 (4) 17, 19(1) (a)

---

56. अशी व्यक्ती जी शासकीय कर्मचारी आहे परंतु अनुसूचित जाती किंवा अनुसूचित जमातीची सदस्य नाही व ती अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमाती (अत्याचार प्रतिबंध) कायदा, 1989 खाली आपले कर्तव्य हेतूपुरस्सर पार पाडण्यास टाळत असल्यास अशा व्यक्तिला _________ पेक्षा कमी नसलेली परंतु _________ पर्यंत वाढू शकते अशी तुरुंगवासाची शिक्षा होऊ शकते.

(1) एक महिना; सहा महिने (2) सहा महिने; चार वर्ष

(3) एक वर्ष; दोन वर्ष (4) सहा महिने; एक वर्ष

A person being a public servant but not being a member of a Scheduled Caste or Scheduled Tribe willfully neglects his duties to be performed under the Scheduled Caste and Scheduled Tribes (Prevention of Atrocities) Act, 1989 shall be punished with imprisonment for a term not less than _________ but which may extend to _________.

(1) One month; six months (2) Six months; four years

(3) One year; two years (4) Six months; one year

---

57. हुंडाबंदी अधिनियमानुसार हुंडा देणे किंवा घेणे यास _________ अशी शिक्षा होते.

(1) दोन वर्षापेक्षा कमी नाही (2) तीन वर्षापेक्षा कमी नाही

(3) चार वर्षापेक्षा कमी नाही (4) पाच वर्षापेक्षा कमी नाही

Under the Dowry Prohibition Act, Punishment for taking or giving dowry is :

(1) Not less than two years (2) Not less than three years

(3) Not less than four years (4) Not less than five years

---

58. नागरी हक्क संरक्षण अधिनियम, 1955 मधील कलम _________ नुसार माल विकण्याचे किंवा सेवा उपलब्ध करुन देण्याचे नाकारल्याबद्दल शिक्षा लागू होते.

(1) 4 (2) 5 (3) 6 (4) 7

Section _________ of the Protection of Civil Rights Act, 1955 refers punishment for refusing to sell goods and render services.

(1) 4 (2) 5 (3) 6 (4) 7

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

59. कौटुंबिक हिंसाचार पासून महिलेचे संरक्षण, नियम 2006 च्या नियम - 8 नुसार संरक्षण अधिकाऱ्याचे कर्तव्य आहे की :

(a) पीडितेस तक्रार करण्यास सहाय्य करणे.

(b) तिला पीडित व्यक्तिच्या अधिकारांची माहिती देणे.

(c) 'सुरक्षा नियोजन' तयार करणे व पुढील काळात कौटुंबिक हिंसा प्रतिबंधास उपाययोजन करणे.

वरीलपैकी कोणते विधान/विधाने **बरोबर** आहेत ?

(1) फक्त (a) बरोबर आहे (2) फक्त (a) व (c) बरोबर आहे

(3) फक्त (b) व (c) बरोबर आहे (4) सर्व बरोबर आहे

As per the Rule - 8 of the Protection of Women from Domestic Violence Rules, 2006, it is the duty of the Protection Officer to :

(a) assist the aggrieved person in making complaint.

(b) to give her information on rights of aggrieved persons.

(c) to prepare a 'safety plan' including measures to prevent further domestic violence.

Which of the statement given above is/are **correct** ?

(1) Only (a) is correct (2) Only (a) and (c) are correct

(3) Only (b) and (c) are correct (4) All are correct

---

60. "अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमाती" या शब्द प्रयोगांना, संविधानाच्या अनुच्छेद 366 चे अनुक्रमे खंड (_________) व (_________) यांमध्ये त्यांना जे अर्थ नेमून दिलेले आहेत तेच अर्थ असतील.

(1) 21, 22 (2) 22, 23 (3) 23, 24 (4) 24, 25

"Scheduled Castes and Scheduled Tribes" shall have the meanings assigned to them respectively under clause (_________) and clause (_________) of Article 366 of the constitution.

(1) 21, 22 (2) 22, 23 (3) 23, 24 (4) 24, 25

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

61. भारतीय साक्षी पुरावा अधिनियमाच्या कलम 90 नुसार खालीलपैकी कोणता **योग्य** ताबा आहे असे समजण्यात येईल ?

(a) "अ" कडे दीर्घकाळ जमीनजुमल्याचा कब्जा आहे. जमिनीवरील त्याचे हक्क दर्शविणारे जमीनविषयक विलेख तो आपल्या ताब्यातून हजर करतो.

(b) "अ" ज्या जमीनजुमल्याचा गहाणधारक आहे, त्या संबंधीचे विलेख तो हजर करतो. गहाणकाराकडे कब्जा आहे.

(c) "ब" चा नातेवाईक असलेल्या "अ" ने, "ब" ने त्याच्या ताब्यात असलेले जमिनीसंबंधीचे विलेख त्याच्याकडे सुरक्षित ताबा राहण्यासाठी ठेवले होते ते हजर करतो.

पर्यायी उत्तरे :

(1) फक्त (a) (2) फक्त (a) आणि (b)

(3) फक्त (c) (4) वरील सर्व

As per Indian Evidence Act, Section 90 which of the following custody can be considered as proper custody ?

(a) "A" has been in possession of landed property for a long time. He produces from his custody deeds relating to the land showing his title to it.

(b) "A" produces deeds relating to landed property of which he is the mortgage. The mortgagor is in possession.

(c) "A", a connection of "B" produces deeds relating to lands in "B" is possession, which were deposited with him by "B" for safe custody.

Answer options :

(1) Only (a) (2) Only (a) and (b)

(3) Only (c) (4) All of the above

---

62. महाराष्ट्र पोलीस अधिनियम 1951 कलम 52(1) नुसार, जिल्हा दंडाधिकाऱ्याने (महसूल आयुक्तांच्या पूर्व मान्यतेने) कलम 51, पोट कलमे (__________) ते (__________) या अन्वये भरपाई दाखल वसूल केलेली सर्व रक्कम किंवा कोणताही पैसा, उपरोक्त हानी किंवा नुकसान झाल्याबद्दल किंवा मृत्युच्या किंवा जबर दुखापतीच्या संबंधाने ज्या व्यक्तींना भरपाई मिळण्याचा हक्क आहे, असे त्यास वाटत असेल अशा सर्व किंवा कोणत्याही व्यक्तींना देणे किंवा त्यांच्यात त्या रकमेची विभागणी करणे हे कायदेशीर असेल.

(1) 3, 8 (2) 1, 9 (3) 2, 10 (4) 1, 8

According to section 52(1) of Maharashtra Police Act 1951, it shall be lawful for the District Magistrate (with previous sanction of Revenue Commissioner) to award or apportion all or any money recovered as compensation amount under sub-sections (__________) to (__________) of section 51 to any person, or among all or any persons whom he considers entitled to compensation in respect of the loss or damage or death or gravious hurt aforesaid.

(1) 3, 8 (2) 1, 9 (3) 2, 10 (4) 1, 8

---

63. भारतीय साक्षी पुरावा अधिनियमाच्या कोणत्या कलमानुसार न्यायिक दखल घेण्याजोगे तथ्य शाबीत करण्याची आवश्यकता **नाही** ?

(1) 3 (2) 3-A (3) 56 (4) 57

According to which section of the Indian Evidence Act, fact judicially noticeable need **not** be proved ?

(1) 3 (2) 3-A (3) 56 (4) 57

---

64. महाराष्ट्र पोलीस अधिनियम 1951 मधील कलम 80(1) अन्वये सक्षम प्राधिकाऱ्याने याबाबतीत विशेष रित्या कामावर नेमलेल्या कोणत्याही पोलीस अधिकाऱ्यास, __________ मध्ये विनिर्दिष्ट केलेल्या एखाद्या अपराधाबद्दल अधिपत्राशिवाय अटक करता येईल.

(1) कलम 98 (2) कलम 110 (3) कलम 82 (4) कलम 86

According to section 80(1) of the Maharashtra Police Act 1951, any police officer specially empowered in this behalf by a competent authority may arrest without warrant for an offence specified in __________.

(1) Section 98 (2) Section 110 (3) Section 82 (4) Section 86

---

65. भारतीय दंड संहिता 1860 कलम 141 प्रमाणे "बेकायदेशीर जमाव" संबोधण्याकरिता जमावा मध्ये किती व्यक्ती असल्या पाहिजेत ?

(1) दोन (2) सात किंवा जास्त (3) पाच किंवा जास्त (4) वरीलपैकी नाही

According to section 141 of Indian Penal Code 1860 how many people are required to form "unlawful assembly" ?

(1) Two (2) Seven or more (3) Five or more (4) None of the above

---

66. फौजदारी प्रक्रिया संहिता 1973 कलम 70 च्या अंतर्गत काढलेले अटक वॉरंट किती काळापर्यंत अंमलात रहाते ?

(1) 1 वर्ष

(2) 6 महिने

(3) 5 वर्षे

(4) ज्यांनी काढले त्या कोर्टाकडून रद्द होईपर्यंत किंवा त्याची अंमलबजावणी होईपर्यंत

What is the period for which any Warrant of Arrest issued by a court under Section 70 of Criminal Procedure Code 1973 shall remain in force ?

(1) One year

(2) Six months

(3) Five years

(4) Until it is cancelled by the court which issued it or until it is executed

---

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

67. भारतीय दंड संहिता 1860 कलम 22 प्रमाणे कुठली मालमत्ता "चल" संपत्ती **नाही** ?

(a) वीजप्रवाह (b) जमिनीतून काढलेले दगड व खनिज

(c) पैसे आणि दागदागिने (d) शेत जमीन

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a) आणि (d) (2) (a), (b) आणि (d) (3) (a) आणि (b) (4) (d) फक्त

According to section 22, of Indian Penal Code 1860, which of the following property is **not** "movable" property ?

(a) Electricity (b) Stones and minerals severed from earth

(c) Money and Jewellery (d) Farm land

Answer options :

(1) (a) and (d) (2) (a), (b) and (d) (3) (a) and (b) (4) (d) only

---

68. भारतीय दंड संहितेतील कोणत्या कलमान्वये गुन्हेगारी स्वरूपाच्या कटाची व्याख्या दिलेली आहे ?

(1) कलम 120-B (2) कलम 120-A (3) कलम 120 (4) कलम 119

Which section of Indian Penal Code defines criminal conspiracy ?

(1) Section 120-B (2) Section 120-A (3) Section 120 (4) Section 119

---

69. महाराष्ट्र पोलीस अधिनियम 1951 च्या अंतर्गत नाशिक येथील पोलीस प्रशिक्षण महाविद्यालयाचे प्राचार्य म्हणून राज्य सरकारला कोणाची नेमणूक करता येते ?

(1) कोणताही पोलीस अधिकारी

(2) ज्यांनी इतर कोणत्याही कॉलेजचे प्राचार्य म्हणून काम पाहिले आहे अशी व्यक्ती

(3) पोलीस अधिक्षक दर्जाहून कमी दर्जाचा नसेल असा कोणताही पोलीस अधिकारी

(4) पोलीस महानिरीक्षक

Under the provisions of Maharashtra Police Act 1951, who can be appointed as the principal of police training college - Nasik by State Government ?

(1) Any police officer

(2) Any person who had been the principal of any other college

(3) Any Police Officer not below the rank of Police Superintendent

(4) Inspector General of Police

---

70. भारतीय साक्षी पुरावा अधिनियमातील कलम _____ , _____ , _____ आणि _____ एकत्रितरित्या 'कबुली' बाबतची व्याख्या स्पष्ट करतात.

(1) 12, 13, 14, 15 (2) 13, 14, 15, 16 (3) 17, 18, 19, 20 (4) 21, 22, 23, 24

Sections _____ , _____ , _____ and _____ of the Indian Evidence Act taken together clearly define "Admission".

(1) 12, 13, 14, 15 (2) 13, 14, 15, 16 (3) 17, 18, 19, 20 (4) 21, 22, 23, 24

---

71. फौजदारी प्रक्रिया संहितेतील कोणत्या कलमान्वये असे स्पष्ट केले आहे की एखाद्या व्यक्तिला एखादा अपराध केल्याच्या आरोपावरून अटक करण्यात आली असेल आणि अशा अपराधाच्या अन्वेषणाच्या प्रयोजनासाठी इतर कोणत्याही व्यक्तिने किंवा व्यक्तिंनी त्याची ओळख पटविणे आवश्यक असेल तेव्हा, त्या अधिकारिता असणाऱ्या न्यायालयाला, पोलीस ठाण्याच्या प्रभारी अधिकाऱ्याच्या विनंतीवरून अशा प्रकारे अटक करण्यात आलेल्या व्यक्तिला, तिने न्यायालयाला योग्य वाटेल अशा रितीने कोणत्याही व्यक्तिकडून किंवा व्यक्तिंकडून ओळख पटविण्यासाठी स्वत:ला अधीन करण्याबाबत निदेश देता येतील.

(1) कलम 54 (2) कलम 54-A (3) कलम 55-A (4) कलम 55

Which section of Code of Criminal Procedure state that where a person is arrested on a charge of committing an offence and his identification by any other person or persons is considered necessary for the purpose of investigation of such offence, the court, having Jurisdiction, may on the request of the officer-in-charge of a police station, direct the person so arrested to subject himself to identification by any person or persons in such manner as the court may deem fit.

(1) Section 54 (2) Section 54-A (3) Section 55-A (4) Section 55

---

72. पैसे भरण्याच्या बंधपत्रावरून 'अ' हा 'ब' च्या विरुद्ध दावा लावतो. 'ब' बंधपत्र केल्याचे नाकारतो. बंधपत्र ज्या वेळी केले असल्याचे अभिकथन करण्यात आले त्या वेळी 'ब' ला विशिष्ट प्रयोजनासाठी पैशाची जरुरी होती हे तथ्य __________ आहे.

भारतीय अधिनियमाच्या तरतुदीनुसार **योग्य** उत्तर निवडा.

(1) नाशाबीत (2) बिनशाबीत (3) संबद्ध (4) असंबद्ध

'A' sues 'B' upon a bond for the payment of money, 'B' denies the making of the bond. The fact that, at the time when the bond was alleged to be made, 'B' required money for a particular purpose, is __________.

Choose the **correct** answer as per the provisions of Indian Evidence Act.

(1) Disproved (2) Not proved (3) Relevant (4) Irrelevant

---

73. महाराष्ट्र पोलीस अधिनियम 1951 मधील कलम 12(2) नुसार, असा प्रत्येक विभाग __________ च्या प्रभाराखाली असेल व असा प्रत्येक उप-विभाग हा पोलीस निरिक्षकाच्या प्रभाराखाली असेल.

(1) पोलीस उप-अधिक्षक (2) अपर आयुक्त

(3) सहायक आयुक्त (4) सहायक पोलीस निरीक्षक

According to section 12(2) of Maharashtra Police Act 1951, each such division shall be in charge of an __________ and each section shall be in charge of an Inspector of Police.

(1) Deputy Superintendent of Police (2) Additional Commissioner

(3) Assistant Commissioner (4) Assistant Police Inspector

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

74. भारतीय दंड संहिता 1860 नुसार, खालीलपैकी कोणते दंगलीचे घटक आहेत ?

(a) मारामारी
(b) दोन किंवा अधिक व्यक्तींची मारामारी
(c) सार्वजनिक ठिकाणी मारामारी
(d) मारामारीमुळे सार्वजनिक शांततेचा भंग

पर्यायी उत्तरे :

(1) (b) फक्त (2) (b) आणि (c) (3) (b) आणि (d) (4) वरील सर्व

As per the Indian Penal Code 1860, which of the following are ingredients of an Affray ?

(a) Fighting
(b) Two or more persons engaged in fighting
(c) Fighting in public place
(d) Fighting disturbs the public peace

Answer options :

(1) (b) only (2) (b) and (c) (3) (b) and (d) (4) All of the above

---

75. फौजदारी प्रक्रिया संहिता कलम 11(2) खाली जी न्याय दंडाधिकाऱ्यांची न्यायालये स्थापन केली जातात अशा न्यायालयांचे पीठासन अधिकारी __________ कडून नियुक्त केले जातात.

(1) जिल्हा न्यायालय
(2) राज्य सरकार
(3) उच्च न्यायालय
(4) सर्वोच्च न्यायालय

The presiding officers of courts of Judicial Magistrates mentioned under Section 11(2) of Code of Criminal Procedure shall be appointed by the __________.

(1) District Court
(2) State Government
(3) High Court
(4) Supreme Court

---

76. भारतीय साक्षी पुरावा अधिनियम 1872 च्या अंतर्गत ''ओळख परेड'' घेण्याचे अधिकार कोणाला आहेत ?

(a) कार्यकारी दंडाधिकारी (b) पोलीस इन्स्पेक्टर (c) तुरुंगाधिकारी

योग्य पर्याय निवडा :

(1) (a) फक्त
(2) (c) फक्त
(3) (b) किंवा (c)
(4) वरीलपैकी नाही

Under the provisions of Indian Evidence Act, 1872 - TIP - test "Identification Pared" is conducted by :

(a) Executive Magistrate (b) Police Inspector (c) Jail Officers

Choose the **correct** option :

(1) (a) only
(2) (c) only
(3) (b) and (c)
(4) None of the above

---

77. महाराष्ट्र पोलीस अधिनियम 1951 च्या अंतर्गत उपहार गृह, परमीट रूम, बियर बार या ठिकाणी नृत्याविष्कारावर कोणत्या कलमान्वये बंदी घालण्यात आली आहे ?

(1) कलम 33 (2) कलम 32 (3) कलम 30 (4) कलम 33-A

According to which section of the Maharashtra Police Act 1951, dance in eating house, permit room or beer bar is prohibited ?

(1) Section 33 (2) Section 32 (3) Section 30 (4) Section 33-A

---

78. फौजदारी प्रक्रिया संहिता कलम 94(2) च्या अंतर्गत "आक्षेपार्ह वस्तू" कोणत्या होतात ?

(a) नकली नाणे (b) बनावट दस्तऐवज

(c) खोटे शिक्के (d) बनावट नोटा

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a) आणि (d) (2) (b) आणि (c) (3) (b) फक्त (4) (a), (b), (c) आणि (d)

Under Section 94(2) of Criminal Procedure Code what is objectionable article ?

(a) Counterfeit coin (b) Forged document

(c) False seals (d) Counterfeit currency notes

Answer options :

(1) (a) and (d) (2) (b) and (c) (3) (b) only (4) (a), (b), (c) and (d)

---

79. फौजदारी प्रक्रिया संहिता कलम 96 अन्वये ज्याच्या बाबतीत कलम 95 खाली समपहरणाची घोषणा करण्यात आली असेल अशा कोणत्याही वर्तमानपत्रात, पुस्तकात अगर इतर दस्तऐवजात हितसंबंध असलेल्या कोणत्याही व्यक्तिला, शासकीय राजपत्रात अशी घोषणा प्रकाशित झाल्याच्या दिनांकापासून __________ आत उच्च न्यायालयाकडे अशी घोषणा रद्द करावी यासाठी अर्ज करता येईल.

(1) दोन महिन्यांच्या (2) एक वर्षाच्या (3) सहा महिन्यांच्या (4) तीन महिन्यांच्या

According to Section 96 of Code of Criminal Procedure, any person having any interest in any newspaper, book or other document in respect of which a declaration of forfeiture has been made under section 95, may within __________ from the date of publication in official gazette of such declaration apply to the High Court to set aside such declaration.

(1) Two months (2) One year (3) Six months (4) Three months

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

80. महाराष्ट्र पोलीस अधिनियम 1951 कलम 34 अन्वये _________ व _________ यास आपआपल्या प्रभाराखाली असलेल्या क्षेत्रात, जेव्हा त्याच्या मते तशी कार्यवाही करणे आवश्यक असेल तेव्हा, त्यास योग्य वाटेल अशा पोलीस अधिकाऱ्यास कोणत्याही रस्त्यावर वाहने हाकण्याचे तात्पुरते बंद करण्याच्या प्रयोजनाकरिता अशा रस्त्यावर अडथळे उभारण्याचा अधिकार देता येईल.

(1) जिल्हा दंडाधिकारी, उपविभागीय अधिकारी

(2) आयुक्त, जिल्हा पोलीस अधीक्षक

(3) सहायक आयुक्त, उपायुक्त

(4) पोलीस निरीक्षक, पोलीस उपनिरीक्षक

According to section 34 of Maharashtra Police Act 1951, the _________ and the _________ in areas under their respective charges may, whenever in his opinion such action is necessary, authorise such Police Officer as he thinks fit to erect barriers on any street for the purpose of stopping temporarily vehicles driven on such street.

(1) District Magistrate, Sub Divisional Officer

(2) Commissioner, District Police Superintendent

(3) Assistant Commissioner, Deputy Commissioner

(4) Police Inspector, Police Sub Inspector

---

81. भारतीय दंड संहितेतील खालीलपैकी कोणत्या कलमाद्वारे 'व्यक्ती' या शब्दाची व्याख्या सांगितली आहे?

(1) 10 (2) 8 (3) 11 (4) 12

Which section of the Indian Penal Code defines the word "person" ?

(1) 10 (2) 8 (3) 11 (4) 12

---

82. फौजदारी प्रक्रिया संहितेतील कलम 2(r) नुसार "पोलीस अहवाल" म्हणजे पोलीस अधिकाऱ्याने _________ च्या पोटकलम (2) प्रमाणे न्यायाधीशांकडे पाठविलेला अहवाल होय.

(1) कलम 176 (2) कलम 173 (3) कलम 174 (4) कलम 175

According to Section 2(r) "police report" means a report forwarded by a police officer to a magistrate under sub-section (2) of _________.

(1) Section 176 (2) Section 173 (3) Section 174 (4) Section 175

---

83. "अनैसर्गिक अपराध" याचा उल्लेख भारतीय दंड संहिता 1860 च्या _________ या कलमाखाली आहे.

(1) 376-A (2) 497 (3) 377 (4) वरीलपैकी नाही

Provisions regarding "unnatural offences" is under Section _________ of Indian Penal Code 1860.

(1) 376-A (2) 497 (3) 377 (4) None of the above

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

84. फौजदारी प्रक्रिया संहिता 1973 च्या तरतुदींनुसार दखलपात्र अपराध म्हणजे _________.

(1) पोलीस अधिकारी वॉरंट शिवाय अटक करु शकतात
(2) पोलीस अधिकारी वॉरंट असेल तरच अटक करु शकतात
(3) अजामिनपात्र अपराध
(4) वरीलपैकी नाही

Under the provisions of Criminal Procedure Code 1973 cognizable offence means _________.

(1) A police officer may arrest without warrant
(2) A police officer can arrest only with warrant
(3) Non-bailable offence
(4) None of the above

---

85. भारतीय दंड संहितेतील कलम _________ अन्वये प्राणघातक शस्त्रानिशी सज्ज होऊन 'दंगा' करणे या गुन्ह्याची व्याख्या दिली आहे.

(1) 145 (2) 149 (3) 148 (4) 146

Section _________ of the Indian Penal Code defines the offence of "rioting" armed with deadly weapon.

(1) 145 (2) 149 (3) 148 (4) 146

---

86. भारतीय दंड संहिता 1860 मधील तरतुदी प्रमाणे _________ वयाखालील मुलाने कोणत्याही परिस्थितीत कोणतेही केलेले कृत्य गुन्हा होत नाही ?

(1) पाच वर्षे (2) सात वर्षे (3) सोळा वर्षे (4) बारा वर्षे

According to the provisions of Indian Penal Code 1860, any Act done by a child below the age of _________ is not an offence under any circumstances.

(1) Five years (2) Seven years (3) Sixteen years (4) Twelve years

---

87. भारतीय दंड संहितेतील कोणती कलमे मालमत्तेच्या विरुद्ध अपराधांविषयी आहेत ?

(1) 378 ते 462 (2) 463 ते 489 (E) (3) 499 ते 510 (4) 330 ते 377

Which sections of the Indian Penal Code deals with offences against property ?

(1) 378 to 462 (2) 463 to 489 (E) (3) 499 to 510 (4) 330 to 377

---

88. भारतीय साक्षी पुरावा अधिनियमाच्या _________ अन्वये कोणत्याही फौजदारी खटल्यामध्ये आरोपी व्यक्ती चांगल्या चरित्र्याची आहे हे तथ्य संबद्ध असते.

(1) कलम 54 (2) कलम 53 (3) कलम 52 (4) कलम 55

According to _________ of Indian Evidence Act, in criminal proceedings, the fact that the person accused is of a good character, is relevant.

(1) Section 54 (2) Section 53 (3) Section 52 (4) Section 55

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

89. महाराष्ट्र पोलीस अधिनियम 1951 मधील कोणते कलम जनतेसंबंधी पोलीस अधिकाऱ्यांच्या कर्तव्यांशी संबंधित आहे ?

(1) कलम 66 (2) कलम 64 (3) कलम 65 (4) कलम 67

Which section of the Maharashtra Police Act 1951 deals with the duties of Police Officers towards the public ?

(1) Section 66 (2) Section 64 (3) Section 65 (4) Section 67

---

90. भारतीय साक्षी पुरावा कायद्या 1872 संदर्भात :

(A) ऐकीव पुरावा म्हणजे, एखादी गोष्ट मी स्वत: ऐकली आहे असे साक्षीदार सांगतो.

(B) दुय्यम पुरावा म्हणजे कोर्टापुढे तपासणीसाठी सादर केलेला मूळ लेख अथवा दस्तऐवज.

वरीलपैकी **सत्य** विधान/ने कोणते/ती ?

(1) विधान (A) सत्य असून (B) असत्य आहे. (2) विधान (A) असत्य असून (B) सत्य आहे.

(3) (A) आणि (B) दोन्ही विधाने सत्य आहेत. (4) (A) आणि (B) दोन्ही विधाने असत्य आहेत.

As per Indian Evidence Act, 1872 :

(A) Hearsay Evidence is that which a witness reports himself to have heard.

(B) Secondary Evidence is when an original document is produced before the court for inspection.

Which of the above statement/s is/are **true** ?

(1) Statement (A) is true (B) is false. (2) Statement (A) is false (B) is true.

(3) Both statements (A) and (B) are true. (4) Both statements (A) and (B) are false.

---

91. "फौजदारी प्रक्रिया संहितेच्या" आधारे **योग्य** विधान निवडा.

(A) सहाय्यक सत्र न्यायाधीश, मृत्युदंड किंवा जन्मठेप या खेरीज कायद्याने ठरवून दिलेली कोणतीही शिक्षा देऊ शकतात.

(B) सत्र न्यायाधिशांनी दिलेल्या मृत्युदंडाच्या शिक्षेला उच्च न्यायालयाची परवानगी लागते.

पर्यायी उत्तरे :

(1) विधान (A) चूक असून (B) बरोबर आहे. (2) विधान (A) बरोबर असून (B) चूक आहे.

(3) (A) आणि (B) दोन्ही विधाने बरोबर आहेत. (4) (A) आणि (B) दोन्ही विधाने चूक आहेत.

On the basis of Criminal Procedure Code choose the **correct** statement.

(A) An assistant Sessions Judge may pass any sentence authorised by Law but not a sentence of death or imprisonment for life.

(B) Death sentence passed by a Sessions Judge requires confirmation by the High Court.

Answer options :

(1) Statement (A) is wrong (B) is right. (2) Statement (A) is right (B) is wrong.

(3) Both (A) and (B) are correct. (4) Both (A) and (B) are wrong.

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

92. 'ए' या पोलीस अधिकाऱ्यास 'वाय' ला अटक करण्याकरिता न्यायालयाने आदेश दिलेले आहे आणि चौकशीअंती गैरसमजुतीने 'झेड' ला 'वाय' समजून 'झेड' ला अटक केली आहे. 'ए' याने भारतीय दंड संहिता _________ खाली गुन्हा केलेला नाही.

(1) कलम 76 (2) कलम 78 (3) कलम 77 (4) कलम 79

"A", a police officer, being ordered by the court to arrest "Y", and after due enquiry, believing "Z" to be "Y", arrests "Z". As per _________ of Indian Penal Code, "A" has committed no offence.

(1) Section 76 (2) Section 78 (3) Section 77 (4) Section 79

---

93. भारतीय साक्षी पुरावा अधिनियमाच्या संदर्भात **योग्य** विधान कोणते आहे ?

(A) राज्य सरकारने पारीत केलेले आणि नोंदलेले कायदे हे सार्वजनिक दस्तऐवज आहेत.
(B) खाजगी व्यक्तिनी नोंदणी केलेले त्याचे मृत्युपत्र हा खाजगी दस्तऐवज आहे.

पर्यायी उत्तरे :

(1) विधान (A) चूक असून (B) बरोबर आहे.
(2) विधान (A) बरोबर असून (B) चूक आहे.
(3) विधाने (A) आणि (B) दोन्ही चूक आहेत.
(4) विधाने (A) आणि (B) दोन्ही बरोबर आहेत.

In relation to Indian Evidence Act, which is a **correct** statement ?

(A) Documents Forming Acts passed by State Government are public documents.
(B) Registered will of a private person is a private document.

Answer options :

(1) Statement (A) is wrong (B) is correct.
(2) Statement (A) is correct (B) is wrong.
(3) Statements (A) and (B) both are wrong.
(4) Statements (A) and (B) both are correct.

---

94. महाराष्ट्र पोलीस अधिनियम 1951 च्या अंतर्गत दिलेल्या ''जागा'' या शब्दाच्या व्याख्येत खालीलपैकी कशाचा समावेश होत **नाही** ?

(a) तंबू (b) तात्पुरता मंडप (बूथ)
(c) तात्पुरते बांधकाम (d) खुले क्षेत्र (मोकळी जागा)

पर्यायी उत्तरे :

(1) (c) फक्त (2) (c) आणि (d)
(3) (a) आणि (b) फक्त (4) वरीलपैकी सर्वांचा समावेश होतो

Under the provisions of Maharashtra Police Act 1951, what is **not** included within the meaning and definition of the word "place" ?

(a) Tent (b) Temporary Booth
(c) Temporary Construction (d) An open area

Answer options :

(1) Only (c) (2) (c) and (d)
(3) Only (a) and (b) (4) All are included

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

95. फौजदारी प्रक्रिया संहितेतील कलम 438(2) मध्ये दिलेल्या _________ अटी उच्च न्यायालय किंवा सत्र न्यायालय कलम 438 च्या पोटकलम (1) खाली निदेश देताना समाविष्ट करू शकेल.

(1) तीन (2) पाच (3) चार (4) सहा

There are _________ conditions mentioned in Section 438(2) of Criminal Procedure Code which may be included in the directions when the High Court or the Court of Session makes a directions under sub-section (1) of 438.

(1) Three (2) Five (3) Four (4) Six

---

96. महाराष्ट्र पोलीस अधिनियम 1951 कलम 2(11) अन्वये, "पोलीस अधिकारी" या संज्ञेचा अर्थ, या अधिनियमान्वये नेमलेली किंवा नेमण्यात आली आहे असे समजण्यात येणारी पोलीस दलातील कोणतीही व्यक्ती असा होतो आणि यात कलम _________ किंवा _________ अन्वये नेमलेला विशेष पोलीस अधिकारी किंवा अपर पोलीस अधिकारी याचा समावेश होतो.

(1) 19, 20 (2) 21, 22 (3) 23, 24 (4) 25, 26

According to section 2(11) of Maharashtra Police Act 1951, "Police Officer" means any member of the police force appointed or deemed to be appointed under this Act, and includes a special or an additional police officer appointed under section _________ or _________.

(1) 19, 20 (2) 21, 22 (3) 23, 24 (4) 25, 26

---

97. भारतीय साक्षी पुरावा अधिनियमातील कोणत्या कलमानुसार पोलीसांच्या हवालीत असताना कोणत्याही व्यक्तिने दिलेला कबुलीजबाब अशा व्यक्ती विरुद्ध शाबीत करता येत **नाही** ?

(1) कलम 26 (2) कलम 27 (3) कलम 28 (4) कलम 29

According to which section of the Indian Evidence Act, the confession made by any person whilst he is in the custody of a police officer shall **not** be proved against him ?

(1) Section 26 (2) Section 27 (3) Section 28 (4) Section 29

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

98. भारतीय साक्षी पुरावा कायदा 1872 च्या तरतुदीनुसार खालीलपैकी कोणत्या गोष्टी ''तथ्य'' आहेत ?

(a) विशिष्ट ठिकाणी विशिष्ट वस्तू विशिष्ट क्रमात लावल्या आहेत

(b) एखाद्या माणसाने काही ऐकले किंवा पाहिले

(c) एखाद्या माणसाने विशिष्ट शब्द म्हटले

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a) आणि (b) फक्त (2) (a) आणि (c) फक्त

(3) (a) फक्त (4) वरील सर्व

As per the provisions of Indian Evidence Act 1872, which of the following is "fact" ?

(a) Certain objects are arranged in a certain order in a certain place

(b) A man heard or saw something

(c) A man said certain words

Answer options :

(1) (a) and (b) only (2) (a) and (c) only

(3) (a) only (4) All of the above

---

99. महाराष्ट्र पोलीस अधिनियम 1951 च्या अंतर्गत पोलीस गणवेशाचा अनधिकृतपणे वापर केल्याबद्दल _________ पर्यंत द्रव्यदंडाची शिक्षा होईल.

(1) ₹ 5000 (2) ₹ 1000 (3) ₹ 10,000 (4) वरीलपैकी नाही

Under the provisions of Maharashtra Police Act 1951, whoever makes unauthorised use of police uniform is punishable with fine which may extend to _________.

(1) ₹ 5000 (2) ₹ 1000 (3) ₹ 10,000 (4) None of the above

---

100. फौजदारी दंड संहिता 1973, कलम 144 अंतर्गत काढलेला आदेश जास्तीत जास्त _________ महिन्यांपर्यंत अंमलात रहातो आणि जरुरी असल्यास राज्य सरकार जास्तीत जास्त _________ महिन्यांपर्यंत मुदत वाढवू शकते.

(1) 12, 24 (2) 2, 6 (3) 1, 3 (4) 3, 6

Any order passed under Section 144 of Criminal Procedure Code 1973 remain in force for not more than _________ months and if it is necessary then State Government may extend such period upto _________ months.

(1) 12, 24 (2) 2, 6 (3) 1, 3 (4) 3, 6

- o 0 o -

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

सूचना — (पृष्ठ 1 वरून पुढे....)

(8) प्रश्नपुस्तिकेमध्ये विहित केलेल्या विशिष्ट जागीच कच्चे काम (रफ वर्क) करावे. प्रश्नपुस्तिकेव्यतिरिक्त उत्तरपत्रिकेवर वा इतर कागदावर कच्चे काम केल्यास ते कॉपी करण्याच्या उद्देशाने केले आहे, असे मानले जाईल व त्यानुसार उमेदवारावर शासनाने जारी केलेल्या "परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचे अधिनियम-82" यातील तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.

(9) सदर प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपल्यानंतर उमेदवाराला ही प्रश्नपुस्तिका स्वत:बरोबर परीक्षाकक्षाबाहेर घेऊन जाण्यास परवानगी आहे. **मात्र परीक्षाकक्षाबाहेर जाण्यापूर्वी उमेदवाराने आपल्या उत्तरपत्रिकेचा भाग-1 समवेक्षकाकडे न विसरता परत करणे आवश्यक आहे.**

नमुना प्रश्न

प्र. क्र. 201. सतीची चाल नष्ट करण्यासाठी कोणी मूलत: प्रयत्न केले?

(1) स्वामी दयानंद सरस्वती (2) ईश्वरचंद्र विद्यासागर

(3) राजा राममोहन रॉय (4) गोपाळकृष्ण गोखले

ह्या प्रश्नाचे योग्य उत्तर "(3) राजा राममोहन रॉय" असे आहे. त्यामुळे या प्रश्नाचे उत्तर "(3)" होईल, यास्तव **खालीलप्रमाणे** प्रश्न क्र. 201 समोरील उत्तर-क्रमांक "③" हे वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखविणे आवश्यक आहे.

प्र. क्र. 201. ① ② ● ④

अशा पद्धतीने प्रस्तुत प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाचा तुमचा उत्तरक्रमांक हा तुम्हाला स्वतंत्ररीत्या पुरविलेल्या उत्तरपत्रिकेवरील त्या त्या प्रश्नक्रमांकासमोरील संबंधित वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखवावा. **ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.**

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

SEAL